Ruhsatı İptal Edilen Silahın Bedeli

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Anayasa Mahkemesi Birinci Bölüm	20.05.2026	İhlal

ESAS NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/67503	Anayasa 35, 3713 ek m.4, 6216 m.50

ÖZET

KHK ile kamu görevinden çıkarılan başvurucunun ruhsatı iptal edilen iki silahı, devir veya bedel imkânı tanınmadan kamuya geçirilmiştir. AYM, müdahalenin meşru amacı bulunsa da daha hafif araçlar varken gereklilik ölçütünü karşılamadığını belirterek mülkiyet hakkı ihlali saptamıştır.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/ruhsati-iptal-edilen-silahin-kamuya-gecmesi-aym-2023-67503/ →

Karar metni

Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası sisteminde yayımlandığı hâliyle aktarılmıştır. Heyet, raportör ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

BAŞVURU NUMARASI: 2023/67503

Karar Tarihi: 20/5/2026

(Heyet, raportör, başvurucu ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.)

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru, ruhsatları iptal edilen silahların bedelleri ödenmeden veya üçüncü bir kişiye devrine fırsat verilmeden mülkiyetinin kamuya geçirilmesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

2. Başvurucu, polis memuru olarak görev yapmaktayken 14/7/2017 tarihli ve 692 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (692 sayılı KHK) ile kamu görevinden çıkarılmıştır. 692 sayılı KHK'da düzenlenen ilave tedbirler

hükmü uyarınca başvurucunun silah ruhsatları iptal edilmiş ve başvurucu iki adet silahını İçişleri Bakanlığı Emniyet Müdürlüğüne (İdare) teslim etmiştir.

3. Başvurucu, Anayasa Mahkemesinin 1/2/2018 tarihli ve 7075 sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 2. maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan "...ilave tedbirler ile..." ibaresinin 24/12/2019 tarihli ve E.2018/74, K.2019/92 sayılı kararı ile iptal edilmesi üzerine silahların ruhsatlarının iptal edilmesi yönündeki ilave tedbirin kaldırılarak silahların iade edilmesi ya da devrine imkân tanınması yahut bedellerinin ödenmesi için İdareye başvuru yapmıştır. İdare 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun ek 4. maddesinde yer alan hükümler uyarınca başvurucunun talebini reddetmiştir.

4. Başvurucu, idari işlemin iptali veya silahların devrine imkân tanınması yahut bedellerinin ödenmesi talebiyle Ankara 26. İdare Mahkemesinde (Mahkeme) dava açmıştır.

5. Mahkemece davanın reddine karar verilmiştir. Kararın gerekçesinde kamu görevinden çıkarılan kişilerin silah ruhsatlarının iptalini öngören kuralın millî güvenlik ve kamu düzeninin sağlanması ve korunmasına yönelik meşru bir amacının bulunduğu, başvurucunun kamu görevinden çıkarılma işlemine karşı açtığı davanın reddedildiği ve bu davanın kanun yolu incelemelerinden geçerek kesinleştiği belirtilmiştir. Ayrıca kararda davaya konu kamu görevinden çıkarılma işlemi neticesinde uygulanan silah ruhsatlarının iptali şeklindeki ilave tedbir işleminin ölçülü olduğu, uluslararası hukuktan doğan yükümlülükleri ihlal etmediği ve çekirdek haklara herhangi bir müdahalenin de olmadığı ifade edilmiştir.

6. Başvurucu, mahkeme kararına karşı istinaf kanun yoluna başvurmuştur. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 13. Dava Dairesince (Bölge İdare Mahkemesi) Anayasa Mahkemesinin 30/6/2022 tarihli ve E.2018/137, K.2022/86 sayılı kararı uyarınca "anılan silahın veya silahların üçüncü kişilere devir hakkının tanınması veya bedelinin ödenmesi" istemiyle genel hükümler çerçevesinde ilgili idareye başvuru yapılabileceği, talebin reddi hâlinde de dava yoluna gidilebileceği şeklinde gerekçe eklenmek suretiyle istinaf isteminin reddine kesin olarak karar verilmiştir.

7. Başvurucu, nihai kararı 12/7/2023 tarihinde öğrendikten sonra 4/8/2023 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

8. Komisyonca adli yardım talebinin kabulüne, başvurucunun yargılama giderlerini ödemekten geçici olarak muaf tutulmasına ve başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

II. DEĞERLENDİRME

9. Başvurucu; silahlarına el konulduğunu, silahların ruhsatlarının iptal edilmesi yönündeki ilave tedbirin kaldırılarak silahların iade edilmesini ya da devrine imkân tanınmasını yahut bedellerinin ödenmesini talep ettiğini ancak silahların bedelleri ödenmeksizin hukuka aykırı olarak müsadere edildiğini, silahların devri için imkân tanınmadığını, hakkında yürütülen başka bir yargılama nedeniyle kendisine ön yargılı davranıldığını belirterek mülkiyet ve adil yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Adalet Bakanlığı (Bakanlık) görüşünde, başvurucunun mülkiyet hakkının

ihlal edilip edilmediği konusunda inceleme yapılırken Anayasa ve ilgili mevzuat hükümleri, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi içtihatları ile somut olayın kendine özgü koşullarının da dikkate alınmasının faydalı olacağı bildirilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır.

10. Başvuru, mülkiyet hakkı kapsamında incelenmiştir.

11. Her ne kadar Bölge İdare Mahkemesi; Anayasa Mahkemesinin 30/6/2022 tarihli ve E.2018/137, K.2022/86 sayılı kararı uyarınca "anılan silahın veya silahların üçüncü kişilere devir hakkının tanınması veya bedelinin ödenmesi" istemiyle genel hükümler çerçevesinde ilgili idareye başvuru yapılabileceği, talebin reddi hâlinde de dava yoluna gidilebileceğini belirtmiş ise de Anayasa Mahkemesinin ilgili kuralı iptal etmiş olmasının doğrudan başvurucuya idareye başvurması hâlinde başarı şansı sunan yeni bir yol olarak değerlendirilemeyeceği, ayrıca başvurucunun ayrı bir dava açmaya zorlanmasının başvurucuya aşırı bir külfet yükleyeceği (benzer yönde bkz. Farmasol Tıbbi Ürünler San. ve Tic. A.Ş. [1. B.], B. No: 2017/33177, 12/2/2020, § 51) anlaşıldığından başvurucu tarafından başvuru yollarının tüketildiğinin kabulü gerekmektedir.

12. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekmektedir.

13. Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan B. No: 2019/29881 ([2. B.], 13/4/2023) kararında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede silahın mülkiyetinin kamuya geçirilmesi kararı, 3713 sayılı Kanun'un ek 4. maddesine dayandırıldığından müdahalenin kanuni dayanağının bulunduğu, millî güvenlik ve kamu düzeninin sağlanmasını hedeflemesi nedeniyle de kamu yararına dayalı meşru bir amacının mevcut olduğu değerlendirilmiştir. Anılan kararda silahın mülkiyetinin kamuya geçirilmesi şeklinde uygulanan tedbirin millî güvenlik ve kamu düzeninin sağlanması için elverişli bir araç olduğu tespit edilmiştir.

14. Öte yandan Anayasa Mahkemesi, söz konusu kararda devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplarla bağlantısı olduğu gerekçesiyle kamu görevinden çıkarılan başvurucunun silah sahibi olmaya devam etmesinin engellenmesinin gerekli olabileceğini ancak herhangi bir giderim yolu veya üçüncü kişilere devir imkânı tanınmaksızın ya da herhangi bir tazminat yolu öngörülmeksizin doğrudan silahın mülkiyetinin kamuya geçirilmesi biçiminde başvurucuya ağır külfet yükleyen bir aracın millî güvenlik ve kamu düzeninin sağlanması ve korunması amacına ulaşılması için en hafif müdahale teşkil eden araç olduğunun söylenemeyeceğini, bu durumda başvurucunun mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin gereklilik kriterini karşılamadığını değerlendirerek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır.

15. Somut başvuruda, anılan kararda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

16. Sonuç olarak başvurucunun bedelini ödeyerek satın aldığı, ruhsatları iptal edilen silahlarının üçüncü kişilere devir imkânı veya herhangi bir giderim yolu tanınmaksızın mülkiyetinin kamuya devredilmesinin başvurucuya ağır bir külfet yüklediği, millî güvenlik ve kamu düzeninin sağlanması

ve korunması için elverişli olan müdahalenin daha hafif bir müdahaleyle aynı amaca ulaşılmasının mümkün olması nedeniyle gereklilik unsurunu sağlamadığı, dolayısıyla ölçülü olmadığı anlaşılmıştır.

17. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

III. GİDERİM

18. Başvurucu, ihlalin tespit edilmesi ile 100.000 TL maddi ve 100.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

19. Başvuruda tespit edilen anayasal hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar ve zorunluluk bulunmaktadır. Anayasa'nın 148. ve 153. maddeleri ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. ve 66. maddeleri uyarınca ihlal kararının gönderildiği yargı mercilerinin yapması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatıp Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında belirtilen ilkelere ve gerekçelere uygun biçimde yürütülecek yargılama sonunda hak ihlalinin nedenlerini gidererek yeni bir karar vermektir (yeniden yargılama konusunda bkz. [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; [1. B.], B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

20. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasının yeterli giderim sağlayacağı anlaşıldığından başvurucunun tazminat taleplerinin reddine karar verilmesi gerekir.

IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin mülkiyet hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Ankara 26. İdare Mahkemesine (E.2021/2110, K.2022/1534) GÖNDERİLMESİNE,

Ç. Başvurucunun tazminat taleplerinin REDDİNE,

D. 40.000 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 20/5/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.